

Rättsfallssamlingen

TRIBUNALENS BESLUT (nionde avdelningen)

den 9 mars 2016*

”Statligt stöd — Bolagsskatt — Stöd som Belgien beviljat belgiska hamnar — Skrivelse från kommissionen i vilken medlemsstaten informeras om kommissionens preliminära bedömning av dessa stöd såsom oförenliga med den inre marknaden och om att lämpliga åtgärder troligen kommer att antas — Rättsakt mot vilken talan inte kan väckas — Avvisning”

I mål T-438/15,

Port autonome du Centre et de l’Ouest SCRL, La Louvière (Belgien),

Port autonome de Namur, Namur (Belgien),

Port autonome de Charleroi, Charleroi (Belgien),

och

Région wallonne (Belgien),

företrädna av J. Vanden Eynde, advokat,

sökanden,

mot

Europeiska kommissionen, företrädd av S. Noë och B. Stromsky, båda i egenskap av ombud,

svarande,

angående en talan om ogiltigförklaring av beslutet, som påstås ha fattats genom kommissionens skrivelse av den 1 juni 2015, att anse att undantaget från bolagsskatt till förmån för de belgiska hamnarna utgör ett befintligt statligt stöd som är oförenligt med den inre marknaden (statligt stöd SA.38393 (2014/CP)),

meddelar

TRIBUNALEN (nionde avdelningen),

sammansatt av ordföranden G. Berardis (referent) samt domarna O. Czúcz och A. Popescu,

justitiesekreterare: E. Coulon,

följande

* Rättegångsspråk: franska.

Beslut

Bakgrund till målet

- 1 Under år 2013 skickade Europeiska kommissionen ut ett frågeformulär till samtliga medlemsstater om hur deras hamnar fungerade och hur de var beskattade för att få en helhetsbild av området och för att klargöra hamnarnas situation mot bakgrund av Europeiska unionens bestämmelser om statligt stöd. Därefter utbytte kommissionen och de belgiska myndigheterna flera skrivelser avseende denna fråga.
- 2 Genom skrivelse av den 9 juli 2014 informerade kommissionen, med stöd av artikel 17 i rådets förordning (EG) nr 659/1999 av den 22 mars 1999 om tillämpningsföreskrifter för artikel [108 FEUF] (EGT L 83, s. 1), dessa myndigheter om den preliminära bedömningen av de belgiska bestämmelserna om beskattning av hamnar, vad gäller att de möjligen kan kvalificeras som statligt stöd och vad gäller deras förenlighet med den inre marknaden. Kommissionen kom fram till att den preliminärt ansåg att undantaget från bolagsskatt till förmån för de belgiska hamnarnas utgjorde ett oförenligt statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 FEUF och meddelade att den hade för avsikt att inleda ett samarbetsförfarande för att på nytt granska den aktuella ordningen. Kommissionen informerade även de belgiska myndigheterna om att den förnyade granskningen kunde leda till att lämpliga åtgärder föreslogs i enlighet med artikel 18 i förordningen i syfte att avskaffa det oförenliga stödet.
- 3 De belgiska myndigheterna överlämnade sina synpunkter till kommissionen och genom skrivelse av den 1 juni 2015 (nedan kallad den angripna skrivelsen) besvarade kommissionen synpunkterna och preciserade följande:

”... Vi har analyserat de punkter som ni tog upp. Med beaktande av dessa omständigheter vill jag informera er om att kommissionen fortfarande preliminärt anser att den omständigheten att hamnarnas ekonomiska verksamhet inte omfattas av bolagsskatt utgör ett statligt stöd som inte är förenligt med den inre marknaden av följande skäl:

...

Mot bakgrund av tidigare rättspraxis, vidhåller kommissionen sin preliminära uppfattning som uttrycktes i skrivelsen av den 9 juli 2014 ... Jag vill följaktligen informera Belgien om att kommissionen kan se sig tvungen att gå vidare till följande steg i förfarandet och lämna formella förslag till lämpliga åtgärder som Belgien kan vidta ...”

Förfarandet och parternas yrkanden

- 4 Sökandena, det vill säga Port autonome du Centre et de l'Ouest SCRL, Port autonome de Namur, Port autonome de Charleroi och Région wallonne, väckte genom ansökan som inkom till tribunalens kansli den 30 juli 2015, förevarande talan.
- 5 Genom handling som inkom till tribunalens kansli den 3 november 2015 framställde kommissionen, med stöd av artikel 130.1 i tribunalens rättegångsregler, en invändning om rättegångshinder.
- 6 Sökandena har inte inkommit med något yttrande över denna invändning.
- 7 Genom separata handlingar som inkom till tribunalens kansli den 24 november 2015 ansökte Port autonome de Liège och Société régionale du port de Bruxelles om att få intervensera till stöd för sökandenas yrkanden.
- 8 Sökandena har i sin ansökan yrkat att tribunalen ska

- fastställa att talan kan tas upp till sakprövning,
 - ogiltigförklara den angripna skrivelsen,
 - förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna.
- 9 Kommissionen har yrkat att tribunalen ska
- avvisa talan då det är uppenbart att den inte kan upptas till sakprövning,
 - förplikta sökandena att ersätta rättegångskostnaderna.

Rättslig bedömning

- 10 I artikel 130 i tribunalens rättegångsregler föreskrivs att om en part genom separat handling ansöker om att tribunalen ska meddela beslut i fråga om rättegångshinder eller tribunalens behörighet utan att själva saken prövas, kan tribunalen avgöra målet genom ett särskilt uppsatt beslut som är motiverat, utan vidare handläggning.
- 11 I förevarande mål anser tribunalen att handlingarna i förevarande mål innehåller tillräckliga upplysningar och att den följaktligen kan pröva ansökan utan vidare handläggning.
- 12 Tribunalen erinrar inledningsvis om att till skillnad från nya stöd som regleras i artikel 108.2 och 108.3 FEUF, föreskrivs det i artikel 108.1 FEUF, avseende befintliga stöd, att kommissionen ska, i samarbete med medlemsstaterna, fortlöpande granska alla stödprogram som förekommer i dessa stater och att den ska till medlemsstaterna lämna förslag till lämpliga åtgärder som krävs med hänsyn till den pågående utvecklingen av den inre marknadens funktion.
- 13 I artiklarna 17–19 i förordning nr 659/1999 preciseras det förfarande som är tillämpligt på befintliga stödordningar enligt följande:

”Artikel 17

Samarbete enligt artikel [108.1] [FEUF]

1. Kommissionen skall från den berörda medlemsstaten erhålla alla nödvändiga upplysningar för att i samarbete med medlemsstaten granska befintliga stödordningar enligt artikel [108.1] [FEUF].
2. Om kommissionen anser att en befintlig stödordning inte är eller inte längre är förenlig med den [inre] marknaden, skall den underrätta den berörda medlemsstaten om sin preliminära uppfattning och ge den berörda medlemsstaten tillfälle att inkomma med sina synpunkter inom en månad. I vederbörligen berättigade fall får kommissionen förlänga denna tidsfrist.

Artikel 18

Förslag till lämpliga åtgärder

Om kommissionen mot bakgrund av de upplysningar som medlemsstaten har givit in enligt artikel 17 finner att den befintliga stödordningen inte är eller inte längre är förenlig med den [inre] marknaden, skall den utfärda en rekommendation för den berörda medlemsstaten med förslag till lämpliga åtgärder. I rekommendationen kan särskilt föreslås.

- a) att stödordningens innehåll ändras i substans, eller

- b) att krav som gäller förfaranden införs, eller
- c) att stödordningen avskaffas.

Artikel 19

Rättsliga följder av ett förslag om lämpliga åtgärder

1. Om den berörda medlemsstaten godtar de föreslagna åtgärderna och underrättar kommissionen om detta, skall kommissionen notera detta förhållande och underrätta medlemsstaten om detta. Medlemsstaten skall genom sitt godtagande vara bunden att genomföra de lämpliga åtgärderna.

2. Om den berörda medlemsstaten inte godtar de föreslagna åtgärderna och kommissionen, efter att ha beaktat den berörda medlemsstatens synpunkter, fortfarande anser att dessa åtgärder är nödvändiga, skall den inleda ett förfarande enligt artikel 4.4. Artiklarna 6, 7 och 9 skall gälla i tillämpliga delar.”

- 14 Artiklarna 4.4, 6 och 7 i förordning nr 659/1999 avser det formella granskningsförfarande som föreskrivs i artikel 108.2 FEUF, medan artikel 9 reglerar upphävandet av ett beslut som har antagits i enlighet med detta förfarande.
- 15 Oavsett om kommissionen föreslår eller inte föreslår några lämpliga åtgärder får detta inte – enligt rättspraxis från tiden före antagandet av förordning nr 659/1999, som till stor del kodifierades i förordningen – några slutgiltiga rättsverkningar, eftersom medlemsstaten inte är skyldig att följa de lämpliga åtgärder som föreslås om den inte godtar dem (dom av den 22 oktober 1996, *Salt Union/kommissionen*, T-330/94, REG, EU:T:1996:154, punkt 35).
- 16 Det följer nämligen av artikel 19.1 i förordning nr 659/1999 att om medlemsstaten godtar de lämpliga åtgärder som kommissionen föreslår, ska kommissionen notera detta förhållande och underrätta medlemsstaten om detta. Medlemsstaten ska genom sitt godtagande vara bunden att genomföra de lämpliga åtgärderna. Enligt rättspraxis utgör kommissionens beslut att notera medlemsstatens förslag och genom vilket förslagen enligt artikeln blir bindande, en rättsakt mot vilken talan kan väckas (se dom av den 27 februari 2014, *Stichting Woonpunt m.fl./kommissionen*, C-132/12 P, REU, EU:C:2014:100, punkt 72, och dom av den 11 mars 2009, *TF1/kommissionen*, T-354/05, REG, EU:T:2009:66, punkterna 67–70).
- 17 Om medlemsstaten inte godtar de lämpliga åtgärder som kommissionen föreslår, är kommissionen, om den anser att åtgärderna fortfarande är nödvändiga för den inre marknads funktion, skyldig att inleda det förfarande som föreskrivs i artikel 108.2 FEUF. I slutet av detta förfarande är kommissionen skyldig att anta ett av de beslut som föreskrivs i artikel 7 i förordning nr 659/1999. Det beslut som kommissionen antar efter detta förfarande får tvingande rättsverkningar som kan påverka sökandens intressen och det utgör således en rättsakt mot vilken talan kan väckas, eftersom det avslutar förfarandet i fråga och innehåller ett definitivt ställningstagande beträffande de granskade åtgärdernas förenlighet med reglerna om statligt stöd (dom av den 27 november 2003, *Regione Siciliana/kommissionen*, T-190/00, REG, EU:T:2003:316, punkt 45, och dom av den 20 september 2011, *Regione autonoma della Sardegna m.fl./kommissionen*, T-394/08, T-408/08, T-453/08 och T-454/08, REU, EU:T:2011:493, punkt 77).
- 18 Till skillnad från de två fall som avses ovan antogs i förevarande fall den angripna skrivelsen inom ramen för det samarbete mellan medlemsstaten och kommissionen som avses i artikel 17.1 i förordning nr 659/1999, vilket eventuellt skulle kunna leda till ett förslag till lämpliga åtgärder som antas med stöd av artikel 18 i förordningen.

- 19 I likhet med vad kommissionen har anfört anser tribunalen att, eftersom förslaget till lämpliga åtgärder (ovan punkt 15) inte utgör en rättsakt mot vilken talan kan väckas, ska förberedande handlingar som upprättas före förslaget till lämpliga åtgärder, såsom den angripna skrivelsen, av desto större skäl inte heller anses utgöra en rättsakt som får tvingande rättsverkningar (se, för ett liknande resonemang, beslut av den 14 maj 2009, *US Steel Košice/kommissionen*, T-22/07, EU:T:2009:158, punkt 55).
- 20 Det följer nämligen av fast rättspraxis att när det gäller rättsakter eller beslut som utarbetas i olika etapper, i synnerhet efter ett internt förfarande, kan talan väckas endast mot de åtgärder genom vilka en institution slutgiltigt fastställer sin ståndpunkt efter detta förfarande, medan talan inte kan väckas mot preliminära åtgärder vilkas syfte är att förbereda det slutliga beslutet (se beslut av den 3 mars 2015, *Gemeente Nijmegen/kommissionen*, T-251/13, REU, EU:T:2015:142, punkt 28 och där angiven rättspraxis).
- 21 Det är uppenbart att det inte förhåller sig så i förevarande fall vad gäller den angripna skrivelsen, eftersom det tydligt framgår av skrivelsen att det är fråga om kommissionens ”preliminära uppfattning” och att kommissionen följaktligen skulle kunna se sig nödsakad att gå vidare till nästa skede i förfarandet, som består i att lämna formella förslag till lämpliga åtgärder för Konungariket Belgien.
- 22 Sökandena har dock åberopat en rättspraxis enligt vilken ett beslut att inleda ett formellt granskningsförfarande kan utgöra en rättsakt mot vilken talan kan väckas enligt artikel 263 FEUF (dom av den 23 oktober 2002, *Diputación Foral de Guipúzcoa m.fl./kommissionen*, T-269/99, T-271/99 och T-272/99, REG, EU:T:2002:258, punkterna 38–40). Sökandena har även gjort gällande att det följer av rättspraxis att när kommissionen antar ett beslut genom vilket den bekräftar sin preliminära bedömning, blir beslutet slutgiltigt om inte talan väcks inom den föreskrivna tidsfristen (dom av den 10 maj 2005, *Italien/kommissionen*, C-400/99, REG, EU:C:2005:275, punkt 17).
- 23 Det ska dock konstateras att till skillnad från de beslut som antagits i de mål som sökandena har åberopat, utgör den angripna skrivelsen i förevarande mål varken ett beslut att inleda ett formellt granskningsförfarande enligt artikel 108.2 FEUF och artikel 4.4 i förordning nr 659/1999 eller ett beslut att avsluta förfarandet enligt artikel 7 i förordningen.
- 24 Det har visserligen fastställts i rättspraxis att ett beslut att inleda ett formellt granskningsförfarande i vissa fall kan ha självständiga rättsverkningar, bland annat då det avser nya stödåtgärder som inte anmälts och som fortfarande genomförs (se beslut *Gemeente Nijmegen/kommissionen*, punkt 20 ovan, EU:T:2015:142, punkt 30 och där angiven rättspraxis), eller när kommissionen genom detta beslut betecknar åtgärder som nytt stöd vilka enligt den berörda medlemsstaten inte utgör stöd eller utgör ett befintligt stöd (dom av den 9 oktober 2001, *Italien/kommissionen*, C-400/99, REG, EU:C:2001:528, punkterna 62 och 69, och dom av den 23 oktober 2002, *Diputación Foral de Álava m.fl./kommissionen*, T-346/99–T-348/99, REG, EU:T:2002:259, punkt 33), på grund av den skyldighet att tills vidare inte genomföra en stödåtgärd som gäller för nya stöd enligt artikel 108.3 FEUF.
- 25 I förevarande fall räcker det dock att konstatera att den angripna skrivelsen inte ens underförstått utgör ett sådant beslut, utan den utgör en skrivelse som antogs innan kommissionen skulle lämna ett eventuellt förslag till lämpliga åtgärder, inom ramen för det samarbetsförfarande mellan kommissionen och medlemsstaterna som föreskrivs i artikel 17 i förordning nr 659/1999 avseende en befintlig stödordning.
- 26 Det ska emellertid erinras om att medlemsstaterna under ett sådant förfarande är fria att tillämpa den berörda stödordningen och att bevilja individuella stöd i enlighet med stödordningen, så länge som medlemsstaterna inte beslutar att avsluta eller att ändra på den efter att ha godkänt kommissionens förslag till lämpliga åtgärder (se, för ett liknande resonemang, dom *Stichting Woonpunt m.fl./kommissionen*, punkt 16 ovan, punkterna 71–74), och så länge som kommissionen inte antar ett

slutligt negativt beslut i enlighet med 7.5 i förordning nr 659/1999 genom vilket stödordningen förklaras oförenlig med den inre marknaden (se dom Italien/kommissionen, punkt 24 ovan, EU:C:2001:528, punkt 48 och där angiven rättspraxis).

- 27 Mot bakgrund av övervägandena ovan finner tribunalen att den angripna skrivelsen inte utgör en rättsakt med slutgiltiga rättsverkningar mot vilken en talan om ogiltigförklaring kan väckas med stöd av artikel 263 FEUF.
- 28 Därmed ska kommissionens invändning om rättegångshinder bifallas och talan ska avvisas.

Rättegångskostnader

- 29 Enligt artikel 134.1 i rättegångsreglerna ska tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Kommissionen har yrkat att sökandena ska förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna. Eftersom sökandena har tappat målet, ska kommissionens yrkande bifallas.
- 30 Av artikel 144.10 i rättegångsreglerna följer att om målet avgörs slutligt innan interventionsansökan har prövats, ska interventionssökanden och parterna var och en bära sina rättegångskostnader i den mån de hänför sig till interventionsansökan. I förevarande mål hade ännu inte tribunalen prövat interventionsansökningarna som inlämnades av Port autonome de Liège och Société régionale du port de Bruxelles när den genom förevarande beslut prövade huruvida talan rörande huvudsaken kunde tas upp till sakprövning. De ska således bära sina rättegångskostnader i enlighet med bestämmelsen.

Mot denna bakgrund beslutar

TRIBUNALEN (nionde avdelningen)

följande:

- 1) **Talan ska avvisas.**
- 2) **Port autonome du Centre et de l'Ouest SCRL, Port autonome de Namur, Port autonome de Charleroi och Région wallonne ska bära sina rättegångskostnader och ersätta de kostnader som uppkommit för Europeiska kommissionen.**
- 3) **Port autonome de Liège och Société régionale du port de Bruxelles ska bära sina rättegångskostnader.**

Luxemburg den 9 mars 2016.

E. Coulon
Justitiesekreterare

G. Berardis
Ordförande